

Deres ref.: 15/1053

Oslo, 24.6.2015

MiRA-Senterets høringsvar til NOU 2015:4 Tap av norsk statsborgerskap

MiRA-Senteret takker Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet for muligheten til å komme med høringsuttalelse vedrørende NOU 2015:4 Tap av statsborgerskap. Vi ønsker å påpeke at høringen er komplisert, og krever god fagkompetanse og mye ressurser. Med den begrensede kapasiteten vi har, har vi kun valgt å gi et kort høringsvar uten å gå inn i detaljene av alle konsekvenser som en slik lovendring eventuelt vil medføre.

MiRA Ressurssenter for minoritetskvinner er en landsdekkende frivillig nettverksorganisasjon som har over 25 års erfaring med spørsmål knyttet til likestilling og juridiske rettigheter for kvinner og unge jenter med minoritetsbakgrunn i Norge. Senteret er partipolitisk nøytralt og har ingen tilknytning til bestemte religiøse eller etniske grupper.

Om utredningen

I utredningen vurderes om det bør innføres en hjemmel for tap av statsborgerskap, der en norsk statsborger har frivillig tjenestegjort i en fremmed militær styrke eller opptrådt sterkt til skade for nasjonens vitale interesser. Utredningen går gjennom det rettslige rammeverket som oppstilles etter Grunnloven og relevante internasjonale konvensjoner. Videre drøftes effektene av innføringen av slike tapshjemler, herunder effekter på integreringsprosessen og forebygging av terror og radikalisering. Det anbefales å innføre en regel som gir domstolene mulighet til å fradømme statsborgerskap, der en person har opptrådt sterkt til skade for nasjonens vitale interesser, ved å overtre bestemte straffebestemmelser i straffeloven. Det anbefales ikke at det å tjenestegjøre i en fremmed militær styrke skal føre til tap av statsborgerskap.

Diskriminerende og stigmatiserende effekter

MiRA-Senteret har i alle år satt diskriminering og rasisme i det norske samfunn på dagsorden. Ved å formidle våre erfaringer har vi økt bevisstheten om rasisme og at det finnes mennesker i Norge som blir behandlet ulikt på grunn av deres bakgrunn, religion, hudfarge eller kjønn.

MiRA-Senteret er imot å innskrenke rettigheter til norske statsborgere som tidligere har hatt en annen nasjonalitet da de flyttet til landet. Vi er derfor negative til utredningens konklusjon om å innføre en regel som gir domstolene mulighet til å fradømme statsborgerskap der en person har opptrådt sterkt til skade for nasjonens vitale interesser. Dette med henvisning til Art 14 herunder forbud mot diskriminering i Den europeiske menneskerettighetskonvensjon:

Utøvelsen av de rettigheter og friheter som er fastlagt i denne konvensjon skal bli sikret uten diskriminering på noe grunnlag slik som kjønn, rase, farge, språk, religion, politisk eller annen oppfatning, nasjonal eller sosial opprinnelse, tilknytning til en nasjonal minoritet, eiendom, fødsel eller annen status.

MiRA-Senteret mener at forslaget om å endre regler om statsborgerskap er utformet slik at det kun rammer bestemte grupper. For eksempel ligger det implisitt i forslaget at personer lovendringen omfatter, må tidligere ha hatt statsborgerskap i et annet land eller med bakgrunn fra et annet land. Et slikt lovforslag vil da bidra til å skape et skille mellom norske statsborgere, og mellom majoritetsbefolkningen og minoritetsbefolkningen.

Den europeiske kommisjonen mot rasisme og intoleranse (ECRI) publiserte nylig en rapport der utviklingen i Norge når det gjelder rasisme, diskriminering og menneskerettigheter siden 2008 er undersøkt (ECRI 2015). Rapporten viser at Norge på en rekke punkter har kommet til kort når det gjelder å sikre borgernes rettsvern og menneskerettigheter. Vi mener at en innføring av lovforslaget om tap av statsborgerskap, vil bidra til at norske borgeres rettsvern og menneskerettigheter ytterligere svekkes.

Forebygging

Lovforslaget om tap av statsborgerskap svekker den enkeltes trygghet og tilhørighet til Norge. Dette vil i så måte kunne bidra til økt radikaliserings fremfor å ha preventive virkninger mot radikaliserings.

MiRA-Senteret anbefaler derfor at NOU 2015:4 Tap av statsborgerskap tilbaketrekkes, og at det heller jobbes systematisk for å forebygge radikaliserings og å styrke møteplasser hvor ungdom kan føle tilhørighet, samhold og trygghet. Verdier som demokrati og menneskerettigheter må ivaretas, fremfor å sende ut signaler om utestenging, mistenkeliggjøring og fremmedfrykt.

Vi takker igjen for muligheten til å komme med høringsuttalelse vedrørende NOU 2015:4 Tap av statsborgerskap, og håper at våre anbefalinger vil bli tatt i betraktning.

Med vennlig hilsen

(sign)
Fakhra Salimi
Leder

Gro Elisabeth Høye Kvigne
Adm. sekretær